

Chattfrågor och svar från Boverkets webbseminarium "Nya regler för planbeskrivning till detaljplan" som sändes den 15 april 2021 klockan 14.00–15.00

Fråga

Det är på gång och det ska träda i kraft 2022. Hinner systemutvecklare med? Hinner vi på kommunerna med?

Boverkets svar

Kravet i plan- och byggförordningen börjar gälla från 2022, det styr tidplanen. Vi gör allt för att hjälpa systemleverantörerna och kommunerna att hinna.

Fråga

Brist på att beskriva motiv till egenskapsbestämmelser går alltså att överklaga som formella fel?

Boverkets svar

Ja, det skulle kunna vara något som någon kan överklaga som formella fel, men vi vet inte hur en domstol i så fall skulle bedöma detta.

Fråga

Det har väl alltid gått att överklaga en detaljplan om till exempel en egenskapsbestämmelse inte är motiverad? Alla regleringar behöver ju motiveras, där är det väl ingen ändring?

Boverkets svar

Man ska ju alltid ha stöd och skäl för sina planbestämmelser och det borde väl ha framgått i planbeskrivningen. Det har dock inte funnits så här tydliga krav på motivering av de enskilda regleringarna tidigare.

Fråga

Finns det en teknisk specifikation för planbeskrivningen som går att använda när vi handlar upp teknisk lösning samt säkerställer att planbeskrivningen sedan kan levereras till rätt databas i slutändan? Till exempel ett xml-schema?

Boverkets svar

En konceptuell informationsmodell är på gång tillsammans med Lantmäteriet, John kommer strax till detta.

Fråga

Finns det fördefinierade taggar?

Boverkets svar

Ja, dessa finns i bilagan till föreskriften.

Fråga

Finns det något konkret exempel där ni kan faktiskt visa på hur ett system ska fungera? Alltså inte schematiskt. Är intressant även om det bara är i beta-testning.

Boverkets svar

Hör med er systemleverantör, det pågår mycket intressant arbete hos dem.

Fråga

Finns det några tidigt framtagna exempel på en disposition av en planbeskrivning som i stora drag följer detta upplägg, med teman, grupper och undergrupper?

Boverkets svar

Nej, det finns inte i dag, i vägledningen framöver kommer vi arbeta mycket med exempel, men det är inte säkert att det blir en fullständig exempelbeskrivning.

Fråga

Går det inte att hänvisa till avtal – exploateringsavtal etcetera?

Boverkets svar

Av 4 kap. 33 § PBL framgår att avtalen huvudsakliga innehåll ska redovisas i planbeskrivningen.

Fråga

Har taggarna en hierarki?

Boverkets svar

Ja, det har de. Hierarkin kan man hitta i bilagan till föreskriften. Det kommer mer vägledning framöver.

Fråga

Hur ser ni på det att det inte finns något system som kan uppfylla de tekniska kraven i dag?

Boverkets svar

Vi arbetar tätt ihop med ett antal systemleverantörer, finns det fler här som funderar på att ta fram egna system så kan de ta kontakt om det finns frågor.

Fråga

Hur ska de som inte är digitala få tillgång till informationen? Ska det finnas två upplagor av beskrivningen en digital och en analog?

Boverkets svar

Vi förväntar oss att det kommer finnas en möjlighet att kunna exportera informationen till ett icke-digitalt format.

Fråga

Hur ska man skicka ut planförslaget till alla sakägare är det tänkt? Är det först vid laga kraft som det behöver vara digitalt?

Boverkets svar

De nya reglerna styr inte innehållet under planprocessen. Det är först vid antagande som kraven måste vara uppfyllda.

Fråga

Hur ska man tagga lite ”mjukare” frågor som friytor, barnkonvention, social hållbarhet och så vidare? Fungerar lätt avseende användningar och egenskaper men hur gör man med den ”övriga” informationen som fyller våra planbeskrivningar?

Boverkets svar

Det finns taggar om sociala frågor i bland annat temat Konsekvenser. Föreskriften hindrar inte att kommunen skapar egna grupper i de olika teman om man ser ett behov.

Fråga

Jag förstår inte riktigt svaren om systemleverantör, betyder detta att en planbeskrivning måste produceras i ett särskilt verktyg? Man kommer inte längre kunna skriva i till exempel word/pdf?

Boverkets svar

Det finns potentiella lösningar som bygger på Word eller andra liknande system, men det är svårhanterligt för planförfattaren. Vi rekommenderar att du hör med systemleverantörerna hur de tänker lösa det.

Fråga

Kan man sammanfatta det till att planbeskrivningen blir en slags databas där varje stycke blir sökbart?

Boverkets svar

Planbeskrivningen kommer gå att lagra i en sökbar databas.

Fråga

Kan ni inte helt enkelt ta fram ett dataprogram "Planbeskrivning 1.0" med "rutor" att fylla i? Känns som det ändå framöver måste bli extremt styrt än det "hantverk" det är i dag och kan därmed förhindra de annars ofrånkomliga formella felen.

Boverkets svar

Det är inget som Boverket planerar att göra i dagsläget.

Fråga

Måste man ange kostnaden? Eller räcker det med att det framgår att något kommer att kosta?

Boverkets svar

Redovisa så bra det går, minst att det kommer en kostnad och framför allt vem den drabbar, gärna någon form av storleksuppskattning. Det beror på vad det handlar om.

Fråga

Måste man hänvisa till § vid motivering av respektive egenskapsbestämmelse eller räcker det med beskrivande text?

Boverkets svar

Exakt hur motiveringarna ska se ut är inte reglerat, utan det är upp till kommunen att bestämma hur motiven ska redovisas. Ofta kan det nog ändå vara lämpligt med en §-hänvisning.

Fråga

När kan det tänkas att ert samarbete med systemleverantörer ger något resultat? För just nu är det svårt för kommuner att själva arbeta på en teknisk lösning då många uppenbarligen har svårt att greppa vad som ska ingå och inte. Det här gör oss alltså beroende av en teknisk lösning från tredje part.

Boverkets svar

Boverket kan inte svara för systemleverantörernas produkter, vi rekommenderar att ni tar kontakt med dem, många har intressanta lösningar på gång.

Fråga

När kommer Boverket ta fram mallar till planbeskrivning?

Boverkets svar

Det kommer vi inte att göra, men vägledning kommer under året.

Fråga

När kommer denna vägledning? Kommer den att innefatta ett exempel på hur en planbeskrivning kan se ut eller ett exempel på mall för planbeskrivning?

Boverkets svar

Vägledning om planbeskrivning kommer succesivt framöver, vi kommer försöka göra många exempel i vägledningen, men förmodligen ingen ”hel” exempelbeskrivning.

Fråga

Om man inte vet bättre än x kr +/- 10 %?

Boverkets svar

Då har ni bra koll!

Fråga

Ska motiven vara kopplade digitalt till de enskilda ytorna?

Boverkets svar

Ja, det ska de vara.

Fråga

Till vilket område ska sådant som finns utanför planområdet kopplas? Till exempel trafik från planområdet på gator utanför?

Boverkets svar

Alltid till planområdet, men kommunen kan välja att vara mer ambitiös och dessutom göra en koppling till en mer specifik geometri.

Fråga

Tillgänglighet för samråd etcetera?

Boverkets svar

Boverkets regler gäller först vid antagande av detaljplan, att uppfylla tillgänglighetsreglerna är kommunens ansvar.

Fråga

Vad betyder beslutade form?

Boverkets svar

Att planbeskrivningen ska kunna återges i sin beslutade form innebär att den digitala informationen ska kunna återges i den läsordning som den hade när nämnd eller fullmäktige antog planen.

Fråga

Vad händer om det visar sig att kommunen har gjort något fel på ”insidan”? Upphävs hela planen om det finns ett fel i planbeskrivningens digitala kopplingar?

Boverkets svar

Om någon överklagar på grund av brister i förhållande till föreskrifterna vet vi inte i dag hur domstolen kommer bedöma det.

Fråga

Vem ansvarar för att dessa regler följs? Vad blir det för konsekvens för kommunen om man inte följer dessa?

Boverkets svar

Det är kommunen som ansvarar för att reglerna följs. Konsekvensen skulle kunna bli att detaljplanen upphävs vid ett eventuellt överklagande. Vi vet dock inte hur domstolen kommer bedöma i det enskilda fallet.

Fråga

Vem kommer att ansvara för indelningen av informationen? Är det kommunen eller är det alla inom samhällsbyggnad inklusive konsulter?

Boverkets svar

Det är kommunens plan, inklusive planbeskrivning, kommunen får avgöra vilka krav de ställer på anlitate konsulter, men det är kommunens ansvar att kraven uppfylls vid antagandet.

Fråga

Allt detta är ju redan möjligt, det är ju bara att ta del av planbeskrivningen och det är ju redan fullt möjligt att söka på ord.

Boverkets svar

Det som avses med kraven i förordningen och föreskrifterna är en sökbarhet på en mer avancerad nivå än vad som är möjligt i ett pdf-dokument.

Fråga

Visst är tanken även i framtiden att det ska finnas ett sammanställt dokument som heter ”planbeskrivning” – till exempel en pdf men att samtlig information också ska vara ”taggad” på olika sätt så att den blir sökbar i en databas?

Boverkets svar

Ja, det är rätt uppfattat. Det finns fortsatt krav i plan- och bygglagen på att det ska finnas en planbeskrivning som ska finnas tillsammans med detaljplanen.

Fråga

Planbeskrivningen blir inte läsbar om alla detaljer ingår. Taggas utredningar av olika slag också till kartan?

Boverkets svar

Kravet i föreskriften är att det ska finnas en sammanställning och sammanfattning av relevanta underlag och utredningar. Det finns inga krav på geografisk koppling till annat än planområdet, men kommunen får ju gärna göra det.

Fråga

Det verkar fortfarande vara upp till varje kommun och varje upphandling av systemleverantör. Hur motiverar Boverket att inte vara den samlande kraften och få till enhetligheten i planbeskrivningarna genom att snabbt få fram mallar etcetera?

Boverkets svar

Boverket styr inte enhetlighet genom planbeskrivningens redovisning, vi har valt att fokusera på informationsmängderna. Vi ser det som en poäng att kunna välja redovisning utifrån situation och målgrupp.

Fråga

Kommer man inte ganska lätt se vilka områden som är just intressanta ur risk för hot mot rikets säkerhet som "vita fläckar" i helheten: Är det genomtänkt?

Boverkets svar

Undantaget i föreskriften gäller vilken information i planbeskrivningen som ska vara digital, inte vad som ska visas i en nationell visningstjänst. Det pågår ett informationssäkerhetsarbete på nationell nivå gällande dessa frågor.

Fråga

Vad händer om kommunen inte följer föreskrifterna för planbeskrivningar?

Boverkets svar

Det är kommunen som ansvarar för att reglerna följs. Konsekvensen skulle kunna bli att detaljplanen upphävs vid ett eventuellt överklagande. Vi vet dock inte hur domstolen kommer bedöma i det enskilda fallet.

Fråga

Behöver planbeskrivningen fortsätta finnas i fysisk form för exempelvis arkivering? Eller kan en digital databas räcka?

Boverkets svar

Planbeskrivningen måste kunna arkiveras, så det beror på kommunens arkivförmåga. Boverket har ett utredningsuppdrag att se närmare på detta under 2021.

Fråga

Stämmer det att kraven som börjar gälla 2022 gäller för planer som påbörjas från och med 2022? Alltså att detta inte är ett krav för en plan som antas våren 2022 om den påbörjades 2021 (eller ännu tidigare).

Boverkets svar

Ja, kraven gäller planer som påbörjas efter 31 december 2021.

Fråga

Tänk om GIS och tekniken kan bli ett verktyg att lättare sortera och kommunicera ut avvägningarna, motiveringarna, svårigheterna! Teknik måste inte vara fyrkantigt!

Boverkets svar

Ja, det är det som är målbilden med digital planbeskrivning.

Fråga

Om man gör en helt digital plan och det även är den som antas politiskt blir det då den som är juridiskt bindande? Eller finns det något hinder kvar för detta?

Boverkets svar

Det är det arkiverade originalet som är juridiskt bindande så det beror på kommunens arkivförmåga. Innehållsmässigt måste dock den arkiverade och digitala versionen överensstämma.

Fråga

Kan man tolka er som att det är möjligt att producera en tilltalande, fysiskt läsbar planbeskrivning med lite ”friare” text och bild och till denna foga en bilaga med de teman och grupper och taggar ni föreslår?

Boverkets svar

Avsikten är att teman, grupper och undergrupper ska vara inbäddade i planbeskrivningen. Den digitala planbeskrivningen kan användas för att skapa olika produkter, varav en traditionell, enkelt läsbar, planbeskrivning kan vara en av dem. Innehållsmässigt måste dock den arkiverade och digitala versionen överensstämma.